

Osterøy kommune
Rådhuset
5282 LONEVÅG

Saksbehandlar, innvalstelefon

Hege Brekke Hellesøe, 5557 2352
Magnus Johan Steinsvåg, 5557 2325

Uttale til dispensasjon til oppføring av mur i elv - Osterøy - gnr. 29 bnr. 59 - Gjerstad

Vi viser til brev frå kommunen datert 11.04.2019. Saka gjeld søknad om oppføring av om lag 115 meter mur i elvekant. Det er søkt om dispensasjon til å mura opp gråsteinsmur i elvekanten for på sikt å planera for å få fulldyrka jord.

Planstatus for området er kommuneplanen sin arealdel som har definert arealet som LNF- område og elva som «bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsone. Elva har i tillegg sikringskode H560_71 som er:

"Sone med angitte særskilte omsyn (c)

Bevaring av naturmiljø:

H560_71 Loneelvi. Det er lagt omsynssone over Loneelvi og sidebekkar, 50 meter frå vasstreng. Her må alle tiltak vurderast opp mot moglege konsekvensar på vasskvalitet for elvemusling. Tiltak som kan ha effekt på elvemuslingen må i tillegg til løyve frå særlov òg avklarast i forhold til elvemusling-forskrifta. Dersom omsøkt tiltak kan føre til reduksjon i vasskvalitet, kan det i mange tilfelle vere tilstrekkeleg å gjennomføre mellombelse førebyggjande tiltak for å redusere tilsig av ureina vatn til vassdraget i anleggsperioden (avskjeringsgrøfter, sedimenteringsbasseng m.m)."

Tiltaket krev handsaming frå overordna mynde då tiltaket er i vassdrag og berører elvestrengen. Tiltaket er også i strid med plan og krev dispensasjon frå kommuneplanen, jf. plan- og bygningslova § 11-7 nr. 6.

Tiltaket ligg innanfor omsynssone H560_71 Loneelva p.g.a elvemusling sjå planskildring til kommunedelplan for sjø og strandsone side 40-43, jf. føresegn til kommunedelplan for sjø og strandsona punkt 7.5.

Fylkesmannen si vurdering

Hovudføreålet med etablering av muren er å gjere det mogleg å bakkeplanera og dyrka opp arealet lenger sør. Muren vil hindra utgraving. Vi forstår det slik at det derfor endå ikkje er kome inn søknad om bakkeplanering eller nydyrking for dette arealet på eigedom 29/59.

Det går i liten grad fram i dokumenta korleis det er tenkt å etablera muren. Om ein til dømes må grave i elvekanten for å få godt nok fundament. Er det fare for partikkelavrenning? Kva er konsekvensane av dette arbeidet på denne delen av elva og naturmangfaldet? Det er som kjent elvemusling i Lonevassdraget. Laksemusling er i sjølve Loneelva opp til Gjerstadfossen, og restbestand av auremusling i Svenheimselva. Begge bestandane var mykje meir talrike tidlegare og dagens utbreiing utgjer berre restbestandar. Både auremuslingane og laksemuslingane i Lonevassdraget er kritisk trua.

Fylkesmannen i Vestland koordinerer «Bergingsaksjon for elvemusling i Hordland» og i 2017 og 2018 satte Rådgivende biologer ut ungar av laksemuslingar ved Gjerstad like nedstrøms tiltaksområdet. Ungane er 2 til 4 år gamle og ala fram frå vaksne laksemuslingar frå Loneelva. Desse unge elvemuslingane er svært sårbare for endringar i vasskvalitet og sedimentering av partiklar på elvebotnen ettersom dei ligg nedgrave i elvegrusen fram til dei er om lag 8 år gamle.

Det er derfor svært viktig at tiltaket er skildra slik at det kjem fram korleis arbeidet er tenkt gjennomført, og kva konsekvensar det kan ha på nasjonalt viktig naturmangfald jf naturmangfaldlova § 8 og forvaltingslova § 17. Tiltaket bør i større grad også sjåast i samanheng med planane for bakkeplanering/nydyrking i arealet innafor. Dersom det skal nyttast sprengsteinmassar som ein del av bakkeplaneringa vil det utgjere svært stor risiko for livet i vassdraget. I tillegg til å ha ulike nitrogenstoff frå restar etter sprengstoff, vil slike massar også innehalde fine steinpartiklar som vil vere svært krevjande å sedimentere/filtrere vekk. Partiklane er også gjerne kvasse og spisse i kantane og derfor også skadelege for liv med gjeller.

Osterøy kommune nemner ikkje at Lonevassdraget er eit verna vassdrag. Vernegrunnlaget frå 2005 trekkjer fram mellom anna dei geologiske strukturane, elveløpsformene, botanikk, fuglefauna og vassfauna. I lys av dette bør det vere eit restriktiv praksis ved etablering av murar og anna anlegg for å "temme" opp elvenaturen. Det er NVE som er mynde etter regelverket for verna vassdrag, men kommunen må sjå til at føremålet med vernet også vert ivareteke gjennom avgjerder etter plan- og bygningslova.

Dersom søker ønskjer å gå vidare med saka, og Osterøy kommune også opnar for dette, må etablering av muren og bakkeplaneringa i større grad sjåast i samanheng. Verna vassdrag og konsekvensar for livet i Loneelva må vurderast særskilt jf. naturmangfaldlova § 8.

Såleis vurderer vi det slik at både kunnskapsgrunnlag og saka generelt er for dårleg opplyst til at vedtak kan fattast i saka.

På bakgrunn av dette rår vi ifrå dispensasjon slik saka no ligg føre.

Vi viser til at kommunen ikkje bør gje dispensasjon dersom statleg eller regional styresmakt har uttalt seg negativt til søknaden jf. pbl. § 19-2 fjerde ledd. Dersom det likevel vert gjeve dispensasjon, ber vi kommunen sende vedtaket til Fylkesmannen for klagehandsaming.

Med helsing

Egil Hauge
seksjonsleiar

Hege Brekke Hellesøe
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat -
NVE

Hordaland fylkeskommune

Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO

Postboks 7900 5020 BERGEN